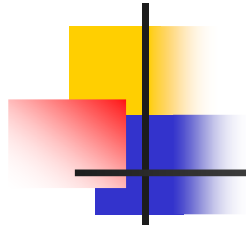

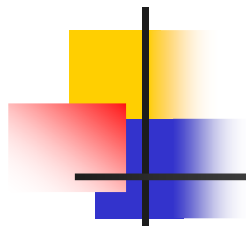
**Пълен и кратък член при
имената в/от мъжки род,
единствено число**

**Доцент д-р Борислав Георгиев
Нов български университет**

- Когато *пишем*.
- При **някои** съществителни имена.
- При **прилагателните** имена.
- При **пълните** форми на **притежателните местоимения** (*мой, свой*).
- При **числителните редни** (*първи, втори* и т.н.).

Съгласувано определение

Прилагателните, притежателните местоимения и числителните редни се членуват, когато се съгласуват в изречението по род и число със съществителното име, чието значение уточняват, т.е. когато са **съгласувани определения.**

Кога пишем **пълната членна форма**?

- Когато съществителното е **подлог** в изречението и е от **мъжки род** в **единствено число**.
- Когато прилагателните, числителните редни и притежателните местоимения са **съгласувани определения на подлога** в изречението, който е от **мъжки род** в **единствено число**.

1. Като заместим с **той** или с **него**:

- Мъж(-ът/-а?) пресече улицата.
- **Той** пресече улицата.
- **Мъжът** пресече улицата.

- Жената погледна мъж(-ът/-а?).
- Жената погледна **него**.
- **Жената погледна мъжа**.

Има ли **предлог**?

- Излязох **от** университет(-ът/-а?).

Думата “от” е предлог.

- Излязох **от университета**.

- Казах **на** приятел(-ят/-я?) си.

Думата “на” е предлог.

- Казах **на приятеля** си.

- Жената се скара **с** полица(-ят/-я?)

Думата “с” е предлог.

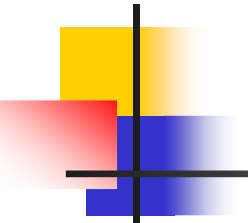
- Жената се скара **с полицая**.

Конструкция “X е Y”

- Иван **е** най-добрият ми приятел.
Той **е** най-добрият ми приятел.
- Иван **се оказа** най-добрият ми приятел.
Той **се оказа** най-добрият ми приятел.
- Иван **стана** най-добрият ми приятел.
Той **стана** най-добрият ми приятел.
- Иван **остава** най-добрият ми приятел.
Той **остава** най-добрият ми приятел.

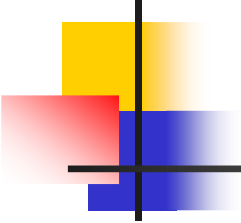

Изрази, посочващи време и пространство, – винаги кратка членна форма!

- Миналия понеделник той отново изглеждаше уморен.
- Следващия вторник ще се видим отново.
- (През) По-следващия месец отново ще идвам в Бургас.

Прозвища и прякори и някои географски имена

- Владимир Димитров – Майстор**а** е роден в Кюстендил.
- Ицо Хазарт**а** е завършил Националната гимназия за древни езици и култури.

Но!

- Кралич**ът** се превръща в Бойчо Огнянов.
- Предел**а** е уникална местност в България.

Уточнение след запетая, тире или двоеточие:

- Най-накрая **го** видях – най-великия футболист на всички времена!
- **Всички** стояха като вцепенени пред тази чудна гледка: и мъж**ът** с раницата, и малчуган**ът** с топката, и водач**ът** на групата.
- **Кого** видяхме - политика**а** или загрижения баща?
- **Кой** говори в момента - политик**ът** или загрижения**ят** баща?

Пълна или кратка членна форма?

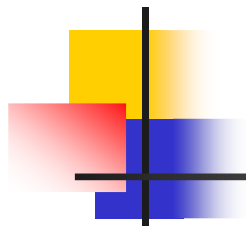
- От единствения засега източник на безплатно рекламно време – (**договорът** или **договора**?) със CNN – остават 60 минути, каза (**рекламният** или **рекламния**) шеф на БНТ.
  - От единствения засега източник на безплатно рекламно време – **договора** със CNN – остават 60 минути, каза **рекламният шеф** на БНТ.
- = **От (предлог) договора** със CNN остават 60 минути.

Пълна или кратка членна форма?

- (Химнът или Химна) на Германия безусловно е (най-изстрадалият или най-изстрадалия) сред събратята си.
- **Химнът (= той)** на Германия безусловно е **най-изстрадалият (=Химнът е такъв)** сред събратята си.

Пълна или кратка членна форма?

(**Правописният** или **Правописния**) речник можете да го използвате и когато се колебаете за ударението в някоя дума.

Правописния речник можете да го използвате и когато се колебаете за ударението в някоя дума.

Въпрос с повишена трудност:

В спорт(-ът/-а) вече не е важна играта на този, който я играе, а големи(-ят/-я) карнавал преди и след нея; важен е не толкова мач(-ът/-а), а седмицата след мач(-ът/-а), когато играе зрител(-ят/-я), а не играч(-ът/-а).

Мотивирайте избора си с няколко изречения.